

LBRIS

We know
books

ANTHONY QUINN

PRIETENII NOȘTRI
DIN
BERLIN

LBRIS

We know
books

Martie 1941

Barul aflat pe o stradă pietruită din afara Cheapside avea să se golească devreme seara, pe măsură ce oamenii din City se grăbeau acasă ca să ajungă înainte de începerea camuflajului. Camera de sus era slab luminată și avea un aer misterios, despre care el ajunsese să înțeleagă că era preferat de proaspeții recruți, în ciuda pericolului. Nu exista nimic de genul unei scări scârțâitoare și lămpi cu gaz, victoriene, care să întărească atmosfera conspirativă.

Îmbrăcat în salopeta sa de agent ARP¹, cu casca de tinichea care-i umbrea sprâncenele, Hoste trecuse neobservat prin mulțimea epuizată de muncă. În viața civilă fusese de asemenea cu nimic ieșit din comun, un bărbat cu o constituție medie, înalt de un metru șaptezeci și cinci, cu păr șaten, tuns scurt, ochi spălăciți, „fără trăsături distinctive“. Nu era ceva neobișnuit pentru el să întâlnească pe cineva de trei sau patru ori până când acesta să-și amintească, de fapt, cine era. Învățase să aprecieze avantajul unui aspect anonim; puteai să te strecuri într-o mulțime fără nicio problemă. Oamenii se uită la el, întrebându-se când-unde-dacă îl mai

¹ Air Raid Precautions – organizație britanică din timpul războiului, care folosea voluntari civili pentru verificarea respectării camuflajului și paza zonelor bombardate (n.tr.)

văzuseră până atunci și ridică din umeri. Nu puteau să jure că l-au mai văzut.

Prin fereastra cârciumii, pe care era lipită o bandă adezivă în formă de X, văzu cum luminile clădirilor de birouri se sting treptat. Proprietarul urcă scările, mormăind pentru sine. În timp ce dezlegă draperiile de camuflaj ca să acopere ferestrele, o sirenă de alarmă antiaeriană începu să urle asurzitor.

– Pot să o cronometrez la minut, spuse bărbatul, cu o jumătate de râs ursuz. Hoste stătea așezat acolo, privindu-l și luă o înghițitură din berea sa blondă. Era ciudat cum lucrurile extraordinare deveneau, atât de rapid, atât de normale. Londra trecuse prin primele raiduri în septembrie trecut și totuși, simțeau că parcă își camuflau ferestrele și ascundeau luminile de mulți ani. Trăiau asemenea cârțișelor, săpând prin beznă. Înainte să se întoarcă la parter, proprietarul redus lumina lămpilor de perete, de parcă începerea era pregătită pentru o incantație.

Oaspetele său sosi câteva minute mai târziu. Era un bărbat scund, durduliu, poate în jur de cincizeci de ani, care transpira pe sub costumul său gros de tweed. Niște ochi îngrijorați îl săgetau din spatele ochelarilor. Trase puțin de gulerul cămășii ca să-l slăbească, înroșindu-și pielea de pe gât. Hoste înclină din cap, în semn de salut și îi arătă scaunul din fața lui. Bărbatul privi în jurul camerei, evident ușurat să descopere că ei doi erau singurii ocupanți.

– Domnul Kilshaw? spuse Hoste fără să-i întindă mâna. Eu sunt Jack Hoste. Cred că avem de discutat ceva afaceri.

Înainte să treacă la „afaceri“, Hoste îi ceru câteva informații personale. Era o procedură standard la recrutare, explică el, să faci o verificare de bază; îl ajuta să scape de zănatici, fanteziști și de cei plini de iluzii. Dacă făcea asta imediat, salva mult timp. Kilshaw îi răspunse cu un chicotit

camaraderesc. Asta păru să spargă gheața. Era director la o uzină constructoare de mașini din Watford, explică el. Era însurat și avea doi copii. Secretar al clubului Rotary local. Când Hoste îl întrebă dacă făcuse parte vreodată dintr-un partid politic, bărbatul ezită, apoi scutură din cap.

– Asta ar fi împotriva mea?

– Din contră. Te face mai puțin susceptibil.

După ce se încheiară discuțiile preliminare, Hoste se lăsă pe spate în scaunul său și deschise brațele în semn de invitație.

– Deci. Ce ai pentru noi?

O ușoară tresărire de încântare trecu peste fața lui Kilshaw. Acesta era momentul lui. Faptul că locuia în Bushey, începu el, îi permitea să supravegheze evoluția lucrurilor la fabrica de avioane de Havilland, din Hatfield. Fusese informat despre ultimul prototip, cunoscut ca „Mosquito“, despre care se presupunea că poate atinge o viteză de peste 600 km/h. Se afla încă în faza de proiect, aflase el, dar, după începerea producției, nu avea să dureze mult până să devină operațional. Hoste îl întrebă dacă prototipul era dezvoltat ca bombardier, avion de vânătoare pe timp de noapte sau de cercetare prin fotografiere.

Kilshaw ridică din umeri. Nu știa. Hoste adăugă:

– Astfel de informații ar putea să fie foarte utile. Ai acces în fabrică?

– Nu. Dar ca inginer am contacte acolo, răspunse și continuă cu voce scăzută. Intenționezi să...?

Hoste clătină din cap.

– Nu astea sunt atribuțiile noastre. Treaba mea e să construiesc o rețea de persoane loiale. E un joc cu bătaie lungă.

Mai vorbiră o vreme, îndeosebi despre coloana a cincea. Hoste îl asigură că, în eventualitatea unei invazii reușite, cei loiali patriei-mamă vor fi deja înzestrați cu elemente de

identificare – documente sau o înșignă discretă. Până la finalul întâlnirii lor, Kilshaw se simți, evident, încurajat, pentru că întrebă:

– Va exista vreo formă de... remunerație? Pentru risc, vreau să spun...

– Desigur. În funcție de valoarea informațiilor, este posibil și un stipendiu. Suntem mai mult decât doritori; vrem să ne recompensăm agenții pentru munca lor.

Hoste decise că ar trebui să se oprească deocamdată. Era important să nu se grăbească în acest fel de negocieri; trebuia să fie făcut totul secret și cu un anumit grad de inteligență. Cunoștea bine pericolul dacă se angaja prea rapid: remușcarea recrutorului. Se uită la bărbatul cel nou peste marginea paharului său și, prefăcându-se indiferent, spuse:

– Apropo, încă un lucru. Ai întâlnit vreodată numele Marita Pardoe?

Kilshaw își țuguie buzele, repetă numele și se strâmbă.

– Mi-e teamă că nu.

– Nu contează, spuse Hoste, vioi.

Amândoi se ridicară și rămaseră în picioare, uitându-se unul la celălalt peste masă. El îl observă pe Kilshaw cum intenționează să îi strângă mâna, în semn de înțelegere. Hoste știa mai bine. Îndreptându-se, el ridică antebrațul, într-un salut țepăn.

– Heil Hitler.

Kilshaw, pentru moment blocat, aruncă o privire spre ușă. Riscul! Când văzu că zona era liberă, îi întoarse salutul lui Hoste.

– Heil Hitler.

– Abia am reușit să ațipesc, noaptea trecută. Au făcut un asemenea scandal.

Hoste era așezat în spatele unei perechi de femei, într-un autobuz care huruia spre Waterloo. Vorbeau despre raidul de cinci ore al Luftwaffe din noaptea trecută.

– Da, știi. Între asta și sforăiturile înălțimii sale, astea pălesc...

Urmă o pauză lungă înainte ca însoțitoarea ei să răspundă, pe un ton mai degrabă meditativ decât indignat.

– Războiul ăsta. Îți spun eu, îmi face greață.

Autobuzul se opri, având în față drumul plin de cioburi de sticlă și resturi. Își continuă drumul chinându-se să ocolească un crater uriaș. Hoste privi pe fereastră. Orașul îi părea o creatură trezită dintr-un vis îngrozitor, uluit să se descopere pe sine atât de răvășit și învințit. În timp ce cobori din autobuz, simți că-l ustură ochii de la aerul înțepător al dimineții. Fuioare de fum negru și praf de cărămidă alunecau din clădirile bombardate înspre el.

După colț, o schimbare în perspectiva obișnuită îl făcu să se oprească pe loc. Uneori, când se instala oboseala cronică, visele lui își începeau dansul halucinant, cât era încă treaz. Clipi rapid: ăsta nu era un vis. O bucată întreagă din Medway House dispăruse, descoperind un zid de cărămidă de culoare mov din perioada victoriană, care nu mai fusese văzut de șaizeci de ani. Un echipaj de pompieri tocmai își strângea echipamentul, cu furtunurile lor înfășurate ca niște intestine verzi pe pavaj. Hoste era, încă, îmbrăcat în uniforma sa de ARP – și el fusese de serviciu toată noaptea –, așa că se strecură pe sub sfoară și se apropie. Pașii lui scrâșneau pe sticlă. Ridică privirea spre ceea ce mai rămăsese din fațada cicatrizată a clădirii; toate ferestrele fuseseră sparte, ca niște ochi scoși din orbite.

Un alt gardian ARP îl observă cum stătea acolo.

– O lovitură directă. A dărâmat imediat toată fațada. Tocmai au reușit să stingă focul.

– Victime?
 – Patru morți. Ceva răniți. Cei mai mulți dintre ei se duseseră în adăpost.

Hoste continuă să se holbeze, aparent uluit. Bărbatul îl privi din nou.

– Cunoșteai locul?

După o pauză, aprobă din cap.

– Locuiesc aici... vreau să spun – locuiam aici.

El nu se uită la bărbat, dar îi auzi respirația șuierătoare.

– Îmi pare rău. Ai ghinion.

– Nu chiar, spuse Hoste. Într-o altă noapte aș fi putut să mă aflui aici.

El începu să meargă spre ușa larg deschisă de la intrare, care atârna în balamale. În urma lui îl auzi pe bărbat cum murmură un avertisment, despre faptul că era periculos – zidărie care cădea –, dar Hoste îl ignoră. Pășii în interiorul carcasei goale și privi în jur. Grâmezi de moloz, de lemn și de cărămizi zăceau împrăștiate peste tot. Vârtejuri de cenușă neagră se învârteau, parcă în bătaie de joc, prin aer și un fir constant de apă se scurgea din locurile pe care pompierii le inundaseră cu furtunurile lor. Escaladă holul ca să verifice casa scârilor unde balustradele de fier fuseseră răsucite și îndoite de explozie. De câte ori tropăise în sus și în jos pe scările acestea? Ridică privirea și văzu o gaură spre cer. Camerele lui se aflaseră la etajul al șaselea și încercă să-și imagineze resturile pârjolate și înnegrite. Ce pierduse? Hainele, desigur, fotografii, nimic important. Ceva cărți, câteva Baedekers¹ germane, care nu i-ar fi trebuit, oricum, în viitorul apropiat. Mobila îi aparținea proprietarului. Restul – dosarele lui, documente, corespondența – erau încuiate în biroul lui din Chancery Lane. Era mâna norocului. Clădiri de genul acesteia

¹ Baedeker – editură germană celebră pentru ghidurile de călătorie (n.tr.)

se dărau peste noapte, în fiecare noapte, și oamenii trebuiau să meargă să locuiască altundeva. Se întrebă dacă faptul că nu îi lipsea prea tare spunea ceva despre el.

Înapoi afară, aruncă încă o privire lungă. Distrugerile erau atât de mari încât era puțin probabil să o mai lase în picioare. Simți praf de cărămidă în fundul gâtului și scuiură. În timp ce se îndepărta, își aminti de o mică acuarelă cu golful Napoli de pe peretele dormitorului său. Mama lui o pictase când fusese în luna de miere. Nu o privise, cu adevărat, mult timp. Dar acum îi trecu prin minte că era ceva ce ar fi vrut să poată salva.

Abia când Hoste se întoarse să traverseze podul Waterloo, realiză că era sâmbătă. Nu avea niciun rost să sune la secție. Carnetul lui de cecuri se afla la birou, dar cheile se aflaseră în camera lui și băncile erau închise. Se opri să se gândească. Exista cineva în Londra la care putea să apeleze? În domeniul lui de activitate problema era că aveai tendința să nu îți faci prea mulți prieteni. Treaba asta nu-l mai deranjase, până atunci – și nu-l deranja nici acum –, dar simțea nevoia să se spele și să-și curețe dinții.

Își aminti că Traherne locuia în St. James, nu prea departe de aici. Acum, dacă se gândea bine, părea să fie exact locul în care ar vrea să locuiască. Căută prin buzunare după monede și se opri la o cabină telefonică pe Strand, dar nu reuși să dea de operator. Liniile erau căzute; probabil că o bombă lovise centrala. Va trebui să-și încerce norocul. Rupt de oboseală, luă un autobuz care se târa spre vest, pe Strand.

– Dragul meu, strigă Traherne, făcând un pas înapoi la vederea lui. Arăți de parcă ai fost târât peste jumătate din parc.

Hoste începu să-i explice ce se întâmplase de fapt, dar fu întrerupt.

– Intră, intră!

Traherne, în halat de casă și pijamale, avea o figură de băietan. Părul său frumos, de culoarea caramelului, era ciufulit. Își conduse oaspetele printr-un hol lambrizat, bombănind:

– Bombardat, nu-i așa? Am auzit că locul a fost distrus destul de mult.

În timp ce împinse ușa apartamentului său, se întoarse brusc spre Hoste și întrebă:

– Apropo, cum ai știut să vii aici?

– O, mi-am amintit că mi-ai spus o dată că locuiești pe strada Jermyn, așa că am mers în sus și în jos, căutând numele tău, la sonerie. Și l-am găsit.

Traherne îl privi cu viclenie.

– Și am avut încredere să-ți spun! Uite, stai jos. Mă duc să fac niște ceai.

În timp ce era plecat, Hoste se uită de jur împrejur și admiră căminul din marmură și apărătoarea acestuia, oglinzile art deco, măsuța strălucitoare pentru băuturi, reproducerile vechilor maestri pe pereți, covorul moale cu model de sub picioare. Hoste nu mai văzuse bun gust într-o casă înstărită. Presupuse că era vorba de banii familiei, care se potriveau cu educația lui (la Christ Church) și accentul lui de Gardă. Traherne era puțin trecut de treizeci de ani, genul de bărbat ager, ușuratic, umblat prin cluburi, care făcea parte atât de confortabil din lumea „influentă”, încât nimeni nu putea să-l deteste. Hoste îl considera pe tânărul bărbat încă patronul său, deveniseră prietenoși unul cu celălalt, dacă nu chiar prieteni. Totuși, nu și-ar fi imaginat niciodată că o să bată la ușa omului, în felul acesta, ca să cerșească ajutor.

– Uite, bea asta, spuse Traherne și îi turnă vizitatorului său niște ceai. O să-ți pregătesc o baie. Îndrăznesc prea mult dacă spun că ai avea nevoie de îmbrăcăminte proaspătă?

Hoste îi aruncă un zâmbet strâmb și trase cu degetele de mâneacă.

– Uniforma asta este tot ce mi-a rămas.

Și este îmbibată de mizerie și fum, gândi el.

Traherne îl privi întrebător pentru un moment, apoi râse.

– Ei bine, asta... și sângele tău rece. Trebuie să spun că n-am mai văzut niciodată un tip atât de nonșalant, după ce și-a pierdut toate bunurile lumesti... Ar trebui să te punem pe un afiș care promovează „spiritul Blitz”¹.

Zece minute mai târziu Hoste era scufundat într-o cadă plină de aburi. Nu era sigur de modul în care Traherne obținuse un asemenea lux – aceștia nu erau obișnuiții zece centimetri de apă caldută –, dar nu avea nici cea mai mică intenție să se plângă. Lipsa de griji a burlacului era de asemenea evidentă și prin prezența sticlulelor cu apă de colonie, a săpunului Floris, a periei cu păr de viezure și a aparatului de ras ascuțit.

– Servește-te, îi spusese el, și Hoste chiar asta făcu, oferindu-și ceea ce bărbierul lui din Holborn ar fi numit „un bărbierit sănătos”.

– Am săpat după câteva lucruri pentru tine, spuse Traherne când Hoste ieși din baie. Ai noroc că purtăm cam aceeași mărime.

– Ești îngrozitor de amabil cu mine, spuse Hoste, urmându-l în dormitor. Pe pat erau aranjate cu o precizie militară lenjerie, șosete, pantaloni, o cămașă cu guler și cravată, chiar și o pereche de pantofi de culoare castanie.

¹ Blitz – ofensiva germană de bombardament asupra orașelor britanice, în 1940-1941 (n.tr.)

– Este posibil să te strângă, spuse Traherne șovăitor. Am picioare incredibil de gingașe.

Pantofii îl strângeau puțin, dar Hoste era prea recunoscător ca să renunțe la ei. După ce îl văzu îmbrăcat, Traherne deschise garderoba, dezvăluind un șir lung de jachete și paltoane de o calitate despre care Hoste își dădu seama dintr-o privire că era mult peste posibilitățile sale.

– Nu vrei jacheta de smoking din catifea, presupun, spuse Traherne, trăgând-o jos de pe șină cu un chicotit. Uite, asta s-ar putea să te aranjeze. Relicvă de la Oxford – a făcut treabă bună pentru mine.

Era o jachetă din tweed de culoare verde-închis, frumos croită, cu nasturi din piele și un buzunar simplu, la piept, pe partea dreaptă. Din ea venea un iz de ulei de păr și după-amiezi calde. Hoste o îmbracă și Traherne făcu un pas în spate, admirativ.

– Pe cuvântul meu, faci senzație!

Reveniră în living pentru o altă ceașcă de ceai. Se simțea ciudat să stea acolo, îmbrăcat în hainele altui bărbat, asemenea unui actor la repetiții. Întrucât știa prea puține lucruri personale unul despre celălalt, conversația se îndreptă spre muncă. Traherne era nerăbdător să afle cum mersese ultima recrutare.

– Promițător, aș spune. Inginer, locuiește în Watford. Consideră că poate să pună mâna pe niște planuri pentru Mosquito de la fabrica de Havilland.

Traherne tresări, surprins.

– Și îl crezi?

Hoste aprobă din cap.

– Părea prea nervos ca să inventeze.

Urmă o pauză, înainte ca Traherne să vorbească din nou.

– Cât de curând poți să completezi un raport despre el? Hoste făcu un calcul scurt. Singura cheie de la biroul lui se pierduse în infernul din apartamentul său, așa că era nevoie să găsească un lăcătuș.

– Marți, la ora prânzului.

– Bine. Cred că ar trebui să ne mișcăm mai repede cu acesta. Îl vei trimite direct la mine?

Se pregăteau să-și ia rămas-bun, în pragul apartamentului, când Hoste își mai aminti ceva.

– Nu auzise de Marita, desigur.

– De fapt, avem noutăți pe frontul acela. Avem o pistă.

– Ce anume?

– Totul la timpul lui. Castle îți va trimite un referat. Mai întâi trebuie să te duci acasă și să...

Își aduse aminte și își trase o palmă peste frunte.

– Iartă-mă, dragul meu, nu gândeam. Unde te vei duce?

– Oh, la hotel, pentru moment, răspunse și aruncă o privire spre colegul său. Îmi pare rău să-ți cer asta, după tot ce ai făcut, dar sunt cam în lipsă...

– Desigur! Ar fi trebuit să mă gândesc. El se repezi înapoi pe hol, revenind câteva momente mai târziu. Uite cinci lire și ceva mărunțiș. Crezi că va fi...?

– E suficient, mulțumesc. Ți-i voi da înapoi luni...

Traherne flutură din mână, pentru a-i respinge stânjeneala. Dar Hoste era scrupulos și va insista să-i returneze împrumutul cu prima ocazie. El avea regula să nu fie niciodată îndatorat cuiva, cu atât mai puțin unui coleg. După ce își luară rămas-bun, el hoinări în aerul dimineții plin de miros de sulf. Alarma încetase în urmă cu o oră. De la câteva străzi depărtare se auzea sirena unei ambulanțe, care se grăbea spre o altă scenă a dezastrului din noaptea trecută: o clădire prăbușită sau un adăpost deteriorat sau vreun corp găsit